

Piet Jozef SWERTS

JOHANNESPASSIE

Het lijdensverhaal van Jezus Christus volgens Johannes

voor solisten, koor, continuo en kamerorkest

KLAVIERREDUCTIE

ZODIACEDITIONS

INHOUDSOPGAVE

PARS 1

1. De avond daalt – <i>tutti</i>	1
2. Aankondiging – <i>sopraan, tenor, koor</i>	10
3. Het was kort voor het pesachfeest [Joh.13:1-17] – <i>tutti</i>	11
4. Uw wil te doen [Ps.40:9 en Ps.119:107] — <i>aria sopraan</i>	22
5. Ik doel niet [Joh.13:18-20] — <i>Jezus (bas-bariton)</i>	27
6. Wie Gij ons zendt [vrij naar Mattëus 25:40] — <i>koraal (koor en gemeenschap)</i>	29
7. Nadat Jezus dit gezegd had [Joh.13:21-28]— <i>evangelist, Jezus, koor</i>	33
8. De zonde spreekt [Ps.36:2] — <i>koraal (koor)</i>	37
9. Jezus is de weg naar de Vader [Joh.13:31-38] — <i>evangelist, Jezus</i>	39
10. Ik wil zingen [Ps.101:1,2, 5,7, 8] — <i>aria Petrus (tenor)</i>	42
11. Jezus bidt voor zijn leerlingen [Joh.17:1-8] — <i>evangelist, Jezus, vrouwenkoor</i>	45
12. Uw woord keert nimmer vruchtloos weer [Jesaj.55:11] — <i>aria bas-bariton en mannenkoor</i>	48
13. Ik bid voor hen [Joh.17:9-11, 20-21] — <i>Jezus, koor</i>	50
14. Ubi caritas — <i>sopraan solo en koor</i>	54
15. Ik ben de Alfa en de Omega [Openbar.1:8] — <i>sopraan solo, evangelist en koor</i>	56

PARS 2

16. Jezus gevangengenomen en verhoord [Joh.18:1-11] — <i>evangelist, Jezus, koor</i>	59
17. Gij zwijgt, terwijl zij spreken. [vrij naar Jesaja 53:7] — <i>koraal (solisten, koor)</i>	66
18. De soldaten grepen Jezus [Joh.18:12-14] — <i>evangelist, mannenkoor</i>	69
19. Eén mens moet sterven — <i>aria Kajafas (fagot en bas-bariton)</i>	70
20. Simon Petrus kwam [Joh.18:15-18] — <i>evangelist, sopraan</i>	73
21. Heer, ik sta hier in het duister — <i>arioso Petrus (tenor)</i>	76
22. De hogepriester ondervroeg Jezus [Joh.18:19-24] — <i>evangelist, Jezus, mannenkoor</i>	77
23. Mijn ziel is stil in U, o Heer — <i>koraal (koor en solisten)</i>	80
24. Simon Petrus stond zich te warmen [Joh.18:25-27]— <i>evangelist, mannenkoor</i>	83
25. Wat heb ik toch gedaan? — <i>aria van Petrus met tenor en sopraan</i>	85
26. Jezus werd van Kajafas [Joh.18:28-32] — <i>evangelist, sopraan, koor</i>	87
27. Zij spannen samen [Psalm 94:21] — <i>a capella koor</i>	90
28. Pilatus ging het pretorium weer in [Joh.18:33-38] — <i>evangelist, Jezus, sopraan, koor</i>	91
29. Wat is waarheid? — <i>aria Pilatus (bas-bariton)</i>	95
30. Na deze woorden [Joh.18:38-40] — <i>evangelist, koor</i>	97
31. O Heer, hoe blind is 't mensenhart — <i>koraal (koor)</i>	100

PARS 3

32. Toen liet Pilatus Jezus geselen [Joh.19:1-6] — <i>evangelist, koor</i>	102
33. O God — <i>aria Maria (sopraan)</i>	106
34. Pilatus sprak: 'Neem Hem zelf' [Joh.19:7-16] [vrije adaptatie] — <i>evangelist, Jezus, koor</i>	107
35. Al ga ik door het duister dal — <i>koraal (koor) vrij naar ps.23</i>	114
36. Hij droeg zelf het kruis [Joh.19:17] — <i>evangelist, continuo</i>	115
37. Bezinning — <i>Elegie voor viool en strijkers</i>	116
38. Ze kruisigden Hem [Joh.19:18-27] [vrije adaptatie] — <i>evangelist, Jezus, koor</i>	117
39. Stabat Mater — <i>sopraan</i>	122
40. Toen wist Jezus [Joh.19:28-30] — <i>evangelist, Jezus, koor</i>	124
41. Het is volbracht — <i>tutti</i>	141
42. Rust nu in vrede — <i>tutti</i>	135

JOHANNESPASSIE

Het lijdensverhaal van Jezus Christus volgens Johannes

PARS 1

1. De avond daalt – tutti

De avond daalt, het licht vervaagt,
de stilte heerst, de wereld staakt.
De Mensenzoon gaat stil zijn weg,
In liefde tot het uiterste gebracht.
Hij weet wat komen zal,
Zijn uur, de pijn, het kruis, de muur.
Wie ziet Hem daar, zo groot, zo klein?
Wie wil zijn knecht en koning zijn?
Hij die ons dient, wordt opgeheven,
Een mens voor wie wij danken, beven.
O Liefde, licht dat nooit vergaat,
O Licht dat in de duisternis ontstaat,
Wees Gij nabij, wees ons gezicht,
Wanneer het donker ons omsluit.

2. Aankondiging – sopraan, tenor, koor

Het lijdensverhaal van Jezus Christus volgens Johannes.

3. Het was kort voor het pesachfeest [Joh.13:1-17]

- ¹ Het was kort voor het pesachfeest. Jezus wist dat zijn tijd gekomen was en dat Hij uit de wereld terug zou keren naar de Vader. Hij had de mensen die Hem in de wereld toebehoorden lief, en zijn liefde voor hen zou tot het uiterste gaan.
- ² Jezus en zijn leerlingen hielden een maaltijd. De duivel had intussen Judas, de zoon van Simon Iskariot, ertoe aangezet om Jezus uit te leveren.
- ³ Jezus, die wist dat de Vader Hem alle macht had gegeven en dat Hij van God was gekomen en weer naar God terug zou gaan,
- ⁴ stond tijdens de maaltijd op. Hij legde zijn bovenkleed af, sloeg een linnen doek om
- ⁵ en goot water in een waskom. Hij begon de voeten van zijn leerlingen te wassen, en droogde ze af met de doek die Hij omgeslagen had.
- ⁶ Toen Hij bij Simon Petrus kwam, zei deze: 'U wilt toch niet mijn voeten wassen, Heer?'
- ⁷ Jezus antwoordde: 'Wat Ik doe, begrijp je nu nog niet, maar later zul je het wel begrijpen.'
- ⁸ 'O nee,' zei Petrus, 'mijn voeten zult U niet wassen, nooit!' Jezus zei: 'Als Ik ze niet mag wassen, kun je niet bij Mij horen.'
- ⁹ 'Dan niet alleen mijn voeten, Heer,' antwoordde Simon Petrus, 'maar ook mijn handen en mijn hoofd!'
- ¹⁰ Hierop zei Jezus: 'Wie gebaad heeft hoeft alleen nog zijn voeten te wassen, hij is al helemaal rein. Jullie zijn dus rein – maar niet allemaal.'
- ¹¹ Hij wist namelijk wie Hem zou uitleveren, daarom zei Hij dat ze niet allemaal rein waren.
- ¹² Toen Hij hun voeten gewassen had, deed Hij zijn bovenkleed aan en ging weer naar zijn plaats. 'Begrijpen jullie wat Ik gedaan heb?' vroeg Hij.
- ¹³ 'Jullie zeggen altijd "meester" en "Heer" tegen Mij, en terecht, want dat ben Ik ook.
- ¹⁴ Als Ik, jullie Heer en jullie meester, je voeten gewassen heb, moet je ook elkaars voeten wassen.

¹⁵ Ik heb een voorbeeld gegeven; wat Ik voor jullie heb gedaan, moeten jullie ook doen.

¹⁶ Werkelijk, Ik verzeker jullie, een slaaf is niet meer dan zijn meester, en een afgezant niet meer dan wie hem zendt.

¹⁷ Je zult gelukkig zijn als je dit niet alleen begrijpt, maar er ook naar handelt.

4. Uw wil te doen [Ps.40:9 en Ps.119:107] — *aria sopraan*

Uw wil te doen, mijn God, verlang ik,

Diep in mij koester ik uw wet.

Ik ben zeer verdrukt, Heer,

Geef mij leven naar Uw woord.

5. Ik doel niet [Joh.13:18-20] — *Jezus (bas-bariton)*

¹⁸ Ik doel niet op jullie allemaal. Ik weet wie Ik heb uitgekozen, maar wat in de Schrift staat moet in vervulling gaan: “Hij die at van mijn brood heeft zich tegen Mij gekeerd.”

¹⁹ Ik zeg het jullie nu al, voor het gaat gebeuren; wanneer het dan gebeurt, zullen jullie geloven dat Ik het ben.

²⁰ Werkelijk, Ik verzeker jullie, wie iemand ontvangt die door Mij gezonden is, ontvangt Mij, en wie Mij ontvangt, ontvangt Hem die Mij gezonden heeft.’

6. Wie Gij ons zendt [vrij naar Mattëus 25:40] — *koraal voor koor en gemeenschap (allen)*

Wie Gij ons zendt in deze tijd,

die draagt Uw licht, Uw majesteit.

In hem komt Gij ons leven binnen,

met woorden die in liefde winnen.

(vrouwenstemmen)

Gij zijt nabij waar liefde woont,

waar men het kleine niet verschoont.

Wie dienstbaar is in Uw verlangen,

zal U in elke mens ontvangen.

(volledig koor)

Leer ons te zien wie Gij ons zendt,

herkenbaar wie Uw naam erkent.

Dat wie wij zijn U mag vertonen,

in daden die Uw naam belonen.

7. Nadat Jezus dit gezegd had [Joh.13:21-28]

²¹ Nadat Jezus dit gezegd had werd Hij diepbedroefd, en Hij verklaarde: ‘Werkelijk, Ik verzeker jullie, een van jullie zal Mij uitleveren.’

²² De leerlingen keken elkaar aan en vroegen zich af wie Hij bedoelde.

²³ Een van hen, de leerling van wie Jezus veel hield, lag bij de maaltijd aan Jezus’ zijde aan,

²⁴ en Simon Petrus beduidde hem dat hij moest vragen wie Jezus bedoelde.

²⁵ Daarop boog de leerling zich dicht naar Jezus toe en vroeg: ‘Wie, Heer?’

²⁶ ‘Degene aan wie Ik het stuk brood geef dat Ik nu in de schaal doop,’ zei Jezus. Hij doopte een stuk brood in de schaal en gaf het aan Judas, de zoon van Simon Iskariot.

²⁷ Op dat moment nam Satan bezit van Judas. Jezus zei: ‘Doe maar meteen wat je van plan bent.’

²⁸ Niemand aan tafel begreep waarom Hij dit zei;

²⁹ omdat Judas de kas beheerde, dachten sommigen dat Jezus bedoelde dat hij inkopen voor het feest moest doen, of dat hij iets aan de armen moest geven.

³⁰ Judas nam het brood aan en ging meteen weg. Het was nacht.

8. De zonde spreekt [Ps.36:2] — *koraal (koor)*

De zonde spreekt tot de goddeloze,

Diep in zijn hart – angst voor God kent hij niet.

Hij betreedt een verkeerde weg en

Het kwade verwerpt hij niet.

Hij spreekt woorden van onheil en bedrog

En blijft ver van wat wijs en goed is.

9. Jezus is de weg naar de Vader [Joh.13:31-38]

³¹ Toen hij weg was zei Jezus: ‘Nu is de grootheid van de Mensenzoon zichtbaar geworden, en door Hem de grootheid van God.

³² Als Gods grootheid door Hem zichtbaar geworden is, zal God Hem ook in die grootheid laten delen, nu onmiddellijk.

³³ Kinderen, Ik blijf nog maar een korte tijd bij jullie. Jullie zullen Me zoeken, maar wat Ik tegen de Joden gezegd heb, zeg Ik nu ook tegen jullie: “Waar Ik heen ga, daar kunnen jullie niet komen.”

³⁴ Ik geef jullie een nieuw gebod: heb elkaar lief. Zoals Ik jullie heb liefgehad, zo moeten jullie elkaar liefhebben.

³⁵ Aan jullie liefde voor elkaar zal iedereen zien dat jullie mijn leerlingen zijn.’

³⁶ Simon Petrus vroeg: ‘Waar gaat U naartoe, Heer?’ Jezus antwoordde: ‘Waar Ik heen ga, kun jij nog niet komen, later zul je Mij volgen.’

³⁷ ‘Waarom kan ik U nu niet volgen, Heer? Ik wil mijn leven voor U geven!’ zei Petrus.

³⁸ Maar Jezus zei: ‘Jij je leven voor Mij geven? Werkelijk, Ik verzeker je, nog voor de haan kraait zul jij Mij driemaal verloochenen.’

10. Ik wil zingen [Ps.101:1,2, 5,7, 8] — *aria Petrus (tenor)*

Ik wil zingen over troon en recht in een lied voor U, o Heer,

Nadenken over de volmaakt weg, wanneer zult U bij mij komen?

Wie heimelijk een vriend belastert, leg ik het zwijgen op,

In mijn paleis is geen plaats voor wie liegt en bedriegt,

Wie onwaarheid spreekt komt mij niet onder ogen.

De schuldigen in het land breng ik elke morgen tot zwijgen,

Uit de stad van de Heer verdrijf ik allen die onrecht begaan.

11. Jezus bidt voor zijn leerlingen [Joh.17:1-8]

¹ Nadat Jezus dit gezegd had, sloeg Hij zijn ogen op naar de hemel en zei: ‘Vader, nu is de tijd gekomen, toon nu de grootheid van uw Zoon, dan zal de Zoon uw grootheid tonen.

² Hij heeft van U macht over alle mensen ontvangen, de macht om iedereen die U aan Hem gegeven hebt het eeuwige leven te schenken.

³ Het eeuwige leven, dat is dat zij U kennen, de enige ware God, en Hem die U gezonden hebt, Jezus Christus.

⁴ Ik heb op aarde uw grootheid getoond door het werk te volbrengen dat U Mij opgedragen hebt.

⁵ Vader, verhef Mij nu tot uw majesteit, tot de grootheid die Ik bij U had voordat de wereld bestond.

⁶ Ik heb uw naam bekendgemaakt aan de mensen die U Mij uit de wereld gegeven hebt. Zij waren van U, maar U hebt hen aan Mij gegeven. Ze hebben uw woord bewaard,

⁷ en nu begrijpen ze dat alles wat U Mij hebt gegeven, van U komt.

⁸ Ik heb de woorden die Ik van U ontvangen heb aan hen doorgegeven, zij hebben ze aanvaard en nu weten ze echt dat Ik van U gekomen ben, en ze geloven dat U Mij hebt gezonden.'

12. Uw woord keert nimmer vruchtloos weer [Jesaj.55:11] — *aria bas-bariton en mannenkoor*

Gij zendt het uit — het draagt zijn vrucht,

Het doet wat U behaagt, o Heer,

En spreekt tot hart en ziel met kracht.

Uw woord keert nimmer vruchtloos weer.

13. Ik bid voor hen[Joh.17:9-11, 20-21] — *Jezus (bas-bariton)*

⁹ Ik bid voor hen. Ik bid niet voor de wereld, maar voor de mensen die U Mij hebt gegeven, omdat zij van U zijn

¹⁰ – alles wat van Mij is, is van U, en alles wat van U is, is van Mij – en omdat in hen mijn grootheid zichtbaar geworden is.

¹¹ Ik ben al niet meer in de wereld, Ik ga naar U toe, maar zij blijven wel in de wereld. Heilige Vader, bewaar hen door uw naam, de naam die U ook aan Mij gegeven hebt, zodat zij één zijn zoals Wij één zijn.

²⁰ Ik bid niet alleen voor hen, maar voor allen die door hun verkondiging in Mij geloven.

²¹ Laat hen allen één zijn, Vader. Zoals U in Mij bent en Ik in U, laat hen zo ook in Ons zijn, opdat de wereld gelooft dat U Mij hebt gezonden.'

14. Ubi caritas — *sopraan solo en koor*

Ubi caritas et amor, ibi est Deus in nobis.

Congregavit nos in unum amor Christi fons pacis.

15. Ik ben de Alfa en de Omega [Openbar.1:8] — *sopraan solo en koor*

"Ik ben de Alfa en de Omega," zegt God de Heer,

"Ik ben het die is, die was, en die komt, de Almachtige."

PARS 2

16. Jezus gevangengenomen en verhoord [Joh.18:1-11]

- ¹ Nadat Jezus dit alles gezegd had, ging Hij met zijn leerlingen naar de overkant van de Kidron. Daar liep Hij een tuin in, met zijn leerlingen.
- ² Judas, die Hem zou uitleveren, kende deze plek ook, want Jezus was er vaak met zijn leerlingen samengekomen.
- ³ Judas ging ernaartoe, samen met de cohort soldaten en een aantal dienaren van de hogepriesters en de farizeeën. Ze waren gewapend en droegen fakkels en lantaarns.
- ⁴ Jezus wist precies wat er met Hem zou gebeuren. Hij liep naar hen toe en vroeg: 'Wie zoeken jullie?'
- ⁵ Ze antwoordden: 'Jezus van Nazaret.' 'Ik ben het,' zei Jezus, terwijl Judas, zijn verrader, erbij stond.
- ⁶ Toen Hij zei: 'Ik ben het,' deinsden ze achteruit en vielen op de grond.
- ⁷ Weer vroeg Jezus: 'Wie zoeken jullie?' en weer zeiden ze: 'Jezus van Nazaret.'
- ⁸ 'Ik heb jullie al gezegd: "Ik ben het,"' zei Jezus. 'Als jullie Mij zoeken, laat deze mensen dan gaan.'
- ⁹ Zo gingen de woorden in vervulling die hij gesproken had: 'Geen van hen die U Mij gegeven hebt, heb Ik verloren laten gaan.'
- ¹⁰ Daarop trok Simon Petrus het zwaard dat hij bij zich had, haalde uit naar de knecht van de hogepriester en sloeg hem zijn rechteroor af; Malchus heette die knecht.
- ¹¹ Maar Jezus zei tegen Petrus: 'Steek je zwaard in de schede. Zou Ik de beker die de Vader Mij gegeven heeft niet drinken?'

17. Gij zwijgt, terwijl zij spreken. [vrij naar Jesaja 53:7] — *koraal (koor, sopraan- en tenor solo)*

(vrouwen)

Gij zwijgt, terwijl zij spreken,
Gij buigt waar men U slaat,
Gij kiest de weg van lijden,
En draagt wat niemand laat.

Gij drinkt de diepte leeg,
Waar God zich lijkt te keren,
En mens geen antwoord weet.

(mannen)

Geen opstand in Uw ogen,
Geen klacht, geen bitter woord;
Gij zijt het Lam der liefde,
Dat naar het kruis zich spoort,
Uw stilte spreekt van trouw,
Uw offer is bewogen,
Uw pijn wordt ons behoud.

(allen)

Gij draagt de angst van allen,
Gij kent de nacht de koud,
Gij zijt door God verlaten,
Maar houdt aan Hem U vast.
Wie U in zwijgen ziet,
Leert stil te vertrouwen
En lijden wordt tot lief.

18. De soldaten grepen Jezus [Joh.18:12-13] — *evangelist, koor*

¹² De soldaten met hun tribuun en de Joodse gerechtsdienaars grepen Jezus en boeiden Hem.
¹³ Ze brachten Hem eerst naar Annas, de schoonvader van Kajafas. Kajafas was dat jaar hogepriester,
¹⁴ en hij was het die de Joden had voorgehouden: 'Het is goed dat één mens sterft voor het hele volk.'

19. Eén mens moet sterven — *aria Kajafas (fagot en bas-bariton)*

Eén mens moet sterven voor het volk,
Zijn offer is ons lot en tol.
Wat baat zijn leven, als wij gaan
En met z'n allen ondergaan?
Gij denkt te klein, gij ziet te laat,
Ik zie de weg die redding baat.
Laat hem dan vallen door het lot,
Zo dienen wij het volk — en God.

20. Simon Petrus kwam [Joh.18:15-18] — *evangelist, sopraan*

¹⁵ Simon Petrus kwam met een andere leerling achter Jezus aan. Deze andere leerling kende de hogepriester en ging met Jezus het paleis van de hogepriester in,
¹⁶ maar Petrus bleef buiten bij de poort staan. Daarop kwam de andere leerling, de kennis van de hogepriester, weer naar buiten; hij sprak met de portierster en nam Petrus mee naar binnen.
¹⁷ Het meisje sprak Petrus aan: 'Ben jij soms ook een leerling van die man?' 'Nee, ik niet,' zei hij.
¹⁸ De knechten en de gerechtsdienaars stonden zich te warmen bij een vuur dat ze hadden aangelegd omdat het koud was; ook Petrus ging zich erbij staan warmen.

21. Heer, ik sta hier in het duister — *aria Petrus (tenor)*

O Heer, ik sta hier in het duister,
bij het vuur, ver van Uw licht.
Wat ik voel is angst en huiver,
en mijn hart kent U niet dicht.
Geef mij kracht, o Heer der Heren,
dat ik U niet zal verleren.

22. De hogepriester ondervroeg Jezus [Joh.18:19-24] — *evangelist, Jezus, mannenkoor*

¹⁹ De hogepriester ondervroeg Jezus over zijn leerlingen en over zijn leer.
²⁰ Jezus zei: 'Ik heb in het openbaar tot de wereld gesproken. Ik heb steeds onderricht gegeven op plaatsen waar de Joden bij elkaar komen, in synagogen en in de tempel, en nooit heb Ik iets in het geheim gezegd.
²¹ Waarom ondervraagt u Mij? Vraag het toch aan de mensen die Mij gehoord hebben, zij weten wat Ik gezegd heb.'
²² Toen Jezus dat zei, gaf een van de dienaren die erbij stonden Hem een klap in het gezicht: 'Is dat een manier om de hogepriester te antwoorden?'
²³ Jezus zei: 'Als Ik iets verkeerd gezegd heb, zeg dan wat er verkeerd was, maar als het juist is wat Ik heb gezegd, waarom slaat u Me dan?'
²⁴ Daarna stuurde Annas Hem geboeid naar Kajafas, de hogepriester.

23. Mijn ziel is stil in U, o Heer — *koraal (koor en solisten)*

[geïnspireerd op Psalm 31:6, Psalm 22:2 en 22:11]

Mijn ziel is stil in U, o Heer,
mijn geest geef ik aan U.
Zij binden mij, maar Gij zijt mij,
mijn redding, groot en nu.

Waarom, mijn God, blijft Gij zo stil?
Mijn klacht stijgt op ten hoon.
Toch weet mijn hart: Gij leidt mijn weg,
al door de doornenkroon.

Wat Gij beschikt, dat wil ook ik,
Uw wil zij mij genoeg.
Mijn offer is geen dwang of plicht,
maar liefde tot de vloek.

24. Simon Petrus stond zich te warmen [Joh.18:25-27] — *evangelist, mannenkoor*

²⁵ Simon Petrus stond zich intussen nog steeds te warmen. ‘Ben jij soms ook een leerling van Hem?’ vroegen ze. ‘Nee,’ ontkende Petrus, ‘ik niet.’

²⁶ Maar een van de knechten van de hogepriester, een familielid van de man van wie Petrus het oor had afgeslagen, zei: ‘Maar ik heb toch gezien dat je in die tuin bij Hem was?’

²⁷ Weer ontkende Petrus, en meteen kraaide er een haan.

25. Wat heb ik toch gedaan? — *aria van Petrus met tenor en sopraan*

Wat heb ik toch gedaan?
Drie keer heb ik gelogen.
Ik durfde niet te staan,
mijn trouw is omgevlogen.

Ik zei: “Tot in de dood
zal ik U blijven volgen.”
Maar angst sloeg mij tot lood,
mijn woorden zijn bedrogen.

(sopraan)

Zijn mond sprak niet de waarheid,
zijn hart beefde van vrees.
Toen kraaide luid de haan,
zijn ziel brak stuk, als vlees.

Het licht brak aan de kim,
de hemel werd weer zacht.
Maar duister kroop in hem:
in hem viel toen de nacht.

26. Jezus werd van Kajafas [Joh.18:28-32] — *evangelist, sopraan, koor*

²⁸ Jezus werd van Kajafas naar het pretorium gebracht. Het was nog vroeg in de morgen. Zelf gingen ze niet naar binnen, anders zouden ze zich verontreinigen en niet aan het pesachmaal kunnen deelnemen.

²⁹ Daarom kwam Pilatus naar buiten. ‘Waarvan beschuldigt u deze man?’ vroeg hij.

³⁰ Ze antwoordden: 'Als Hij geen misdaden had gepleegd, zouden we Hem niet aan u uitgeleverd hebben.'

³¹ Pilatus zei: 'Neem Hem dan mee, en veroordeel Hem volgens uw eigen wet.' Maar de Joden wierpen tegen: 'Wij hebben het recht niet om iemand ter dood te brengen.'

³² Zo moest de uitspraak van Jezus in vervulling gaan waarin Hij aanduidde welke dood Hij zou sterven.

27. Zij spannen samen [Psalm 94:21] — *a capella koor*

Zij spannen samen tegen de rechtvaardige, en veroordelen onschuldig bloed.

28. Pilatus ging het pretorium weer in [Joh.18:33-38] — *evangelist, Jezus, sopraan, koor*

³³ Pilatus ging het pretorium weer in. Hij liet Jezus bij zich komen en vroeg Hem: 'Bent U de koning van de Joden?'

³⁴ Jezus antwoordde: 'Vraagt u dit uit uzelf of hebben anderen dit over Mij gezegd?'

³⁵ 'Ik ben toch geen Jood,' antwoordde Pilatus. 'Uw volk en uw hogepriesters hebben U aan mij uitgeleverd – wat hebt U gedaan?'

³⁶ Jezus antwoordde: 'Mijn koningschap hoort niet bij deze wereld. Als mijn koningschap bij deze wereld hoorde, zouden mijn dienaren wel gevochten hebben om te voorkomen dat Ik aan de Joden werd uitgeleverd. Maar mijn koninkrijk is niet van hier.'

³⁷ Pilatus zei: 'U bent dus koning?' 'U zegt dat Ik koning ben,' zei Jezus. 'Ik ben geboren en naar de wereld gekomen om van de waarheid te getuigen, en ieder die de waarheid is toegedaan, luistert naar wat Ik zeg.'

³⁸ Hierop zei Pilatus: 'Maar wat is waarheid?'

29. Wat is waarheid? — *aria Pilatus (bas-bariton)*

Wat is waarheid?

Een woord — op ieders tong.

Een schim — in 't felste licht,

een stem — die niemand hoort.

Ik zie een mens — gebonden, stil,

Zijn oog spreekt meer dan wet of wil.

Maar schuld?

Nee... schuld vind ik in Hem niet.

30. Na deze woorden [Joh.18:38-40] — *evangelist, koor*

Na deze woorden ging hij weer naar de Joden buiten. 'Ik heb geen schuld in Hem gevonden,' zei hij.

³⁹ 'Maar het is bij u gebruikelijk dat ik met Pesach iemand vrijlaat – wilt u dat ik de koning van de Joden vrijlaat?'

⁴⁰ Toen begon iedereen te schreeuwen: 'Hem niet, maar Barabbas!' Barabbas was een misdadiger.

31. O Heer, hoe blind is 't mensenhart — *koraal (koor)*

O Heer, hoe blind is 't mensenhart,

dat U verwerpt daar in het uur van smart,

en kiest voor schuld en duisternis,

O Heer, vergeef ons onze schuld.

O Heer, hoe dwaas is ons verstand,

dat trots uw waarheid bant uit heel het land,

en bouwt op steen dat breken zal,

O Heer, wees ons genadig, Heer.

PARS 3

32. Toen liet Pilatus Jezus geselen [Joh.19:1-6] — *evangelist, koor*

¹ Toen liet Pilatus Jezus geselen.

² De soldaten vlochten een kroon van doorn takken, zetten die op zijn hoofd en deden Hem een purperen mantel aan.

³ Ze liepen naar Hem toe en zeiden: 'Gegroet, koning van de Joden!', en ze sloegen Hem in het gezicht.

⁴ Pilatus ging weer naar buiten en zei: 'Ik zal Hem hier buiten aan u tonen om u duidelijk te maken dat ik geen enkel bewijs van zijn schuld heb gevonden.'

⁵ Daarop kwam Jezus naar buiten, met de doornenkroon op en de purperen mantel aan. 'Hier is Hij, die mens,' zei Pilatus.

⁶ Maar toen de hogepriesters en de gerechtsdienaars Hem zagen begonnen ze te schreeuwen: 'Kruisig Hem, kruisig Hem!'

33. O God — *aria Maria (sopraan)*

O God, mijn oog is vol van smart,

mijn hart verzinkt in droefenis.

Mijn ziel gebroken door de smaad,

ik zoek een troost, maar vind er geen.

Om Hem hun stemmen fel verheft,

als leeuwen brullen zij rondom.

Bescherm mijn Zoon, mijn licht zo rein,

o Heer, waar zijt Gij? Hoor mijn stem.

34. Pilatus sprak: 'Neem Hem zelf'

[Joh.19:7-16] [vrije adaptatie] — *evangelist, koor*

Evangelist

Pilatus sprak:

'Neem Hem zelf, kruisig Hem. Ik vind geen schuld in Hem.'

koor (Joden)

'Wij hebben een wet, Hij moet sterven nu!

Hij noemde zich zelf, Gods Zoon is Hij zelf.'

Evangelist

Pilatus, bevreesd, ging weer naar binnen.

Pilatus

'Waar komt U vandaan?'

Evangelist

Jezus zweeg.

Pilatus

'Spreekt U niet? Weet U niet dat ik macht heb U vrij te laten of te kruisigen?'

Jezus

'Uw macht is van boven gegeven. Wie Mij uitleverde draagt de grootste schuld.'

Evangelist

Pilatus wilde Hem vrijlaten.

koor (Joden)

‘Laat Hem nu niet meer vrij! Geen vriend van de keizer! Wie zich kroont tot een koning is tegen de keizer!’

Evangelist

Pilatus bracht Jezus naar buiten en sprak:

Pilatus

‘Hier is uw koning.’

koor (Joden)

‘Weg met Hem, kruis’ Hem nu! Kruis’ Hem, kruis’ Hem nu!’

Pilatus

‘Moet ik uw koning kruisigen?’

koor (hogepriesters)

‘Wij hebben geen koning, dan enkel de keizer.’

Evangelist

Toen droeg Pilatus Hem over om gekruisigd te worden. Jezus werd weggevoerd.

35. Al ga ik door het duister dal — *koraal (koor) vrij naar ps.23*

Al ga ik door het duister dal,
Uw staf, Uw troost blijft bij mij al.
Gij leidt mij naar het eeuwig licht,
en geeft mijn ziel een nieuw gezicht.

Gij richt voor mij een tafel aan,
met olie wordt mijn hoofd voldaan.
Uw goedheid volgt mij t’ allen tijd,
tot in Uw huis in eeuwigheid.

36. Hij droeg zelf het kruis [Joh.19:17] — *evangelist, continuo*

¹⁷Hij droeg zelf het kruis naar de zogeheten Schedelplaats, in het Hebreeuws Golgotha.

37. Bezinning — *Elegie voor viool en strijkers*

38. Ze kruisigden Hem [Joh.19:18-27] [*vrije adaptatie*] — *evangelist, Jezus, koor*

Evangelist

Ze kruisigden Hem, Hij in het midden, twee aan zijn zijde, links en rechts.

koor

Hij in het midden, twee aan zijn zijde.

Evangelist

Boven Hem geschreven: “Jezus van Nazaret, Koning van de Joden.”
In Hebreeuws, in Latijn, in Grieks.

Turba

‘Niet: koning van de Joden! Hij heeft het zelf gezegd!’

Evangelist
Pilatus sprak:

Pilatus
‘Wat ik geschreven heb, dat heb ik geschreven.’

Evangelist / koor
De soldaten namen zijn kleren, verdeelden ze in vieren. Maar het kleed zonder naad wierpen zij om het lot.

koor
Zij verdeelden de kleren, zij wierpen het lot. Zo werd vervuld het woord.

Evangelist / Jezus
²⁵ Bij het kruis van Jezus stonden zijn moeder en haar zus, en Maria, de vrouw van Klopas, en Maria van Magdala.
²⁶ Toen Jezus zijn moeder zag staan, en bij haar de leerling van wie Hij veel hield, zei Hij tegen zijn moeder: ‘Vrouw, dat is uw zoon,’
²⁷ en daarna tegen de leerling: ‘Dat is je moeder.’ Vanaf dat moment nam die leerling haar bij zich in huis.

39. Stabat Mater — *sopraan*

Moeder stond daar, stil van tranen,
bij het kruis vol diepste wanen,
waar haar Zoon te sterven hing.

Door haar hart ging smart en lijden,
nergens vond zij troost of tijden,
toen het zwaard naar binnen drong.

Ach, haar hart werd stukgeslagen,
alle last moest zij verdragen,
als de moeder van het Kind.

Zij aanschouwde hem verlaten,
zag zijn adem langzaam laten,
en zijn ziel tot God geboren.

Laat mij met u tranen delen,
bij uw pijn mij niet vervelen,
tot mijn laatste levensuur.

Christus, laat mij met U reizen,
door uw Moeder tot U wijzen,
naar de vreugde, licht en puur.